

§ 196

**Lervik 1:1 – ansökan om tillstånd att uppföra och driva
10 vindkraftsverk – remissyttrande till Länsstyrelsen i
Kalmar län, ärendenr 551-5604-12**

Dnr 2011-000834

Ärendet avser ett yttrande till länsstyrelsen angående en inkommen ansökan om tillstånd att uppföra och driva 10 vindkraftverk mellan Hjorted och Totebo.

Länsstyrelsen har remitterat ärendet till Västerviks kommun för tillstyrkande enligt Miljöbalken 16 kap. 4 § ("kommunala vetot") och till Miljö- och byggnadsnämnden i egenskap av blivande tillsynsmyndighet för verksamheten. Föreliggande skrivelse utgör förslag till yttrande från den blivande tillsynsmyndigheten.

Kommunicering och yttranden

I ärendet har relativt omfattande kommunikation pågått mellan Miljö- och byggnadskontoret och bolaget både kring fladdermusfrågan, lokaliseringen av vindkraftverken samt kring innehållet i de skrivelser som inkommit.

Miljö- och byggnadskontoret har också tillsammans med samhällsbyggnadsenheten fört en dialog med Christer Ottosson och Totebo-Yxereds Samhällsförening kring ett hus ("Frisksportarstugan") på Ärtholmen i sjön Hagsjön. Både Ottosson och samhällsföreningen har inkommit med skriftliga yttranden där man framför följande (i sammandrag):

Christer Ottosson och Anna Melsted Ottosson (ägare till Totebo 1:166, Ärtholmen)

Anför i huvudsak att innehållet i ansökan inte stämmer överens med det material som han tagit del av vid samråd med Gothia Vind AB. Framförallt gäller detta placeringen av vindkraftverk 6. I samrådet var verket placerat avsevärt längre från Hagsjöns strand.

Vidare anför man att huset på Ärtholmen är att betrakta som ett bostadshus och att man i egenskap av markägare på sikt eventuellt vill kunna använda huset som ett sådant. Man redovisar också husets nuvarande användning i samhällsförenings regi och bifogar också det arrendeavtal som tecknats med föreningen.

Slutsatsen i skrivelsen är att placeringen av verk 6 är olämplig eftersom den hamnar nära inpå Ärtholmen och kommer vålla störningar där.

Justerandes sign

§ 196
Forts

Totebo-Yxereds Samhällsförening

Anför att inte heller de har informerats om flytten av verk 6 mellan samrådsskedet och ansökan. Man framför att Ärtholmen är en oas och en mötesplats både för boende i området och besökare, främst sommartid och att detta riskerar att förändras om ett vindkraftverk placeras på mellan 5 och 600 m från stugan.

Stugan på Ärtholmen har rustats upp med hjälp av EU-medel och mycket frivilligt arbete. I stugan bedrivs sommartid caféverksamhet med mellan 30 och 100 besökare varje söndag. Man ordnar även grillkvällar, högtidsfiranden och gudstjänster. Utöver detta hyrs stugan även ut till privata fester.

Man framför även oro för fågellivet och beskriver att havsörn regelbundet patrullerar området mellan sjöarna. Sammanfattningsvis motsätter man sig den nya placeringen av verk 6 och kräver nya förhandlingar mellan markägare, övriga intressenter och vindkraftsbolaget.

Beslutsunderlag och förslag till remissyttrande

Miljö- och byggnadskontoret har i tjänsteskrivelse den 20 oktober 2014 lämnat beslutsunderlag. Ordförandeberedningen har i beredningsförslag den 21 oktober 2014 lämnat förslag till beslut.

Övriga yttranden

Fastighetsägarna till Kiltorp 2:1 och Kiltorp 3:1 har inkommit med yttrande den 21 oktober 2014. I yttrandet framför ägarna att de motsätter sig projektet och att de vill få tillgång till oberoende utförda bullermätningar.

Miljö- och byggnadskontoret har tagit del av ett yttrande som inkommit till den 21 augusti 2014 till Västerviks kommun, kommunstyrelsens förvaltning, enheten för samhällsbyggnad. Ägaren till Hjorteds-Möckelhult 1:7 framför i yttrandet erinran mot projektet.

Samtliga inkomna yttranden bifogas remissyttrandet.

Yrkande

Ordföranden yrkar bifall till beredningsförslaget och finner att nämnden har bifallit yrkandet.

Justerandes sign

§ 196
Forts

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att yttra sig enligt nedan:

Miljö- och byggnadsnämnden har gått igenom inlämnade handlingar och gör följande bedömningar.

Buller

Vid bostadshus säger gällande praxis att vindkraftverk inte får orsaka mer buller än 40 dBa. Enligt handlingarna klaras detta vid samtliga redovisade bostadshus. I handlingarna har dock huset på Ärtholmen inte betraktats som ett bostadshus men utifrån den redovisade modelleringen kommer troligen ljudnivån vid huset att ligga väldigt nära 40 dBa.

Miljö- och byggnadsnämnden ställer sig tveksamt till om huset på Ärtholmen ska betraktas som ett bostadshus. I dagsläget används den för diverse föreningsverksamhet och fungerar som möteplats för människor i området, om huset ska användas för bostads bedöms det som en ändrad användning vilket kräver bygglov och eventuellt också strandskyddsdispens.

Skuggor

I ansökan finns en beräknad skuggpåverkan för de bostadshus som finns i och omkring vindkraftsparken. Enligt beräkningarna kommer en del hus drabbas av omfattande skuggpåverkan främst under vinterhalvåret. Flera hus påverkas också under tider på dygnet då man kan anta att människor är vakna och reagerar på skuggorna. Som exempel redovisar bolaget att huset Fridhem kommer skuggas mellan klockan 10 och 11 från november till februari samt mellan klockan 14 och 15 under november och januari. Det här ska inte läsas som att störande skuggor pågår under hela den redovisade tiden, det handlar om kortare perioder varje dag under lämplig väderlek (solsken).

Enligt rådande praxis brukar tillstånd till vindkraft reglera skuggpåverkan till maximalt 8 h / år och max 30 min / dag på en störningskänslig plats i bostaden. De beräkningar som redovisats är att betrakta som ett "worst case" scenario men flera bostäder rikserar en omfattande påverkan från roterande skuggor och blinkande ljus.

Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att rörliga skuggor är ett relativt enkelt problem att åtgärda, stänger man av vindkraftverket upphör också störningen. Enligt nämndens bedömning måste dock ett eventuellt tillstånd till den aktuella vindkraftsparken förenas med ett

Justerandes sign

§ 196
Forts

strikt villkor i enlighet med gällande praxis för skuggstörningar. Det bör också preciseras i villkoret att de 30 min / dag är total skuggtid som kan tillåtas under en given dag, om skuggbildningen är uppdelad i två perioder som i fallet Fridhem gäller 30 minuter total skuggtid under dagen, det får INTE tolkas som 30 minuter / skuggningsperiod.

Bolaget bör göra en egen bedömning om av hur mycket produktionstid man riskerar att förlora genom stillestånd för att undvika skuggbildning och vikta detta mot uppförandekostnad och liknande.

I egenskap av blivande tillsynsmyndighet kommer Miljö- och byggnadsnämnden noga att följa upp att villkoret om skuggbildning följs i praktiken varför bolaget bör bereda sig på att ta fram en plan för hur detta ska följas upp och redovisas.

Fladdermöss

Bolaget har i ansökan redovisat en inventering av fladdermöss inom området. Inventeringen har också kompletterats med en fördjupad studie av förekomsten av arten Barbastell.

Ur inventeringarna framgår att i området där verk 2, 3, 4 och 5 planeras finns en rik fladdermusfauna och att flera arter som är dokumenterat känsliga för vindkraft förekommer i området. Man har dock inte påvisat någon ytterligare förekomst av Barbastell.

Enligt Miljö- och byggnadsnämndens bedömning är de påvisade fynden problematiska då fladdermöss generellt hyser ett högt skydd enligt både den svenska artskyddsförordningen och EUs art- och habitatdirektiv. Det krävs dock tämligen speciella omständigheter vädermässigt för att kollisionsrisk ska föreligga mellan fladdermöss och vindkraftverk. Mycket av fladdermusproblematiken kan åtgärdas genom att vindkraftverken helt enkelt stoppas under perioder med sådana förhållanden, detta brukar kallas för att verken körs i "bat mode". Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att sådan reglering behövs på de verk som i exempellayouten betecknas 2, 3, 4 och 5 och att det bör regleras genom ett villkor i tillståndet.

Fåglar

Precis som för fladdermössen har bolaget i ansökan presenterat en fågelinventering över området. I inventeringen har noterats ett antal överflygande rovfåglar, bland annat en kungsörn vilket får ses som anmärkningsvärt. Man har dock inte påvisat några häckningar av särskilt känsliga rovfågelarter i området. I inventeringsarbetet har området besökts vid fem tillfällen under 2011: 10/4, 17/4, 28/4, 28/6 samt 29/6.

Justerandes sign

§ 196
Forts

Vid inventeringarna har man påvisat en spelplats för tjäder kring vilken parklayouten har anpassats.

Miljö- och byggnadsnämnden bedömer inte att de påvisade fågelförekomsterna föranleder några ytterligare krav på anpassning av parklayouten utöver vad bolaget redan gjort. Det bör dock poängteras att om inventeringsarbetet hade inletts idag hade krav ställts på inventeringen också skulle omfatta även arter som storlom och nattskärra vilket sannolikt finns i området eller i alla fall i områdets närhet.

Landskapsbild och kulturmiljö

Bolaget har i samband med ansökan låtit utföra en landskapsbildsanalys över det berörda etableringsområdet. Området för de planerade verken består till största del av skogsmark med tallskog med inslag av enstaka vattendrag och småsjöar. Etableringsområdet omges sedan av spridda gårdsmiljöer och öppet jordbrukslandskap. Då området omges av mer öppna landskapsrum konstaterar miljö- och byggnadsnämnden att vindkraftverken kommer att bli synliga från de närliggande områdena. Störst påverkan kommer vindkraftsparken att få på de kringliggande jordbrukslandskapen, som även är mer känsliga för vindkraft då dessa oftast har en ålderdomligare karaktär.

Några av de omkringliggande miljöerna så som till exempel Yxered och Tibbhult är i kommunens kulturminnesvårdsprogram upptagna som särskilt värdefulla karaktärs- och kulturmiljöområden. Nämnden bedömer dock att området kan tåla påverkan i form av en vindkraftspark.

Sjökalkning

Västerviks kommun bedriver tillsammans med länsstyrelsen ett sjökalkningsprogram inom kommunen för att komma tillrätta med försurningsproblematiken. Samtliga sjöar i kommunen kalkas genom helikopterspridning. För vindkraftverk i drift finns en flygförbudszon på 1000 m och för stillastående verk är samma zon istället 300 m.

Den enda kalkade sjö som berörs av den nu aktuella etableringen är Tyreln där en stor del av sjön hamnar inom 1000 m från verk 3 och 4. Eftersom sjökalkningen dels är en pågående verksamhet och dels är ett angeläget allmänt intresse med direkt påverkan på de nationella miljömålen bedöms det som vara av stor vikt att dessa verksamheter inte motverkar varandra. Kalkningen av Tyreln sker vid ett tillfälle per år och pågår under maximalt 2-3 timmar. Miljö- och byggnadsnämnden

Justerandes sign

§ 196
Forts

bedömer det som högst skäligt de problematiska vindkraftsverken stoppas under den här tiden för att möjliggöra kalkningen.

Enligt nämndens bedömning bör detta regleras genom ett villkor i tillståndet så det blir ett tydligt, tvingande skalkkrav. Man skulle också kunna tänka sig att tillsynsmyndigheten senare förelägger om en sådan stoppreglering men nämnden bedömer att villkorsvägen är bättre eftersom det ger en bättre helhetsbild av vilka förutsättningar som gäller för verksamheten.

Samlad bedömning

Sammantaget bedömer Miljö- och byggnadsnämnden att verksamheten kan tillstyrkas.

Vidare anser Miljö- och byggnadsnämnden att ett beslut om tillstånd ska förenas med lämpliga villkor inom följande områden:

1. Tvingande villkor kring skuggtid
2. "Bat mode" som minst på verk 2, 3, 4 och 5
3. Tvingande stoppreglering på verk 3 och 4 vid sjökalkning med helikopter

Utöver detta förutsätter Miljö- och byggnadsnämnden att länsstyrelsen föreskriver om övriga behövliga villkor.

Handlingar som ligger till grund för beslutet

Handling	Ankomst-/ upprättandedatum
Beredningsförslag	2014-10-21
Tjänsteskrivelse	2014-10-20
Begäran om yttrande i tillståndsärende enligt 9 kap. Miljöbalken	2014-06-23
PM - Uppföljande inventering av barbastell vid Lervik, Västerviks kommun, 2014	2014-10-17

Expedieras till:
Länsstyrelsen i Kalmar län via e-post: kalmar@lansstyrelsen.se
Kommunstyrelsens förvaltning

Justerandes sign

